

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121499827
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121499827.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: K. B. I., nar. XX.XX.XXXX, Z., XXX XX Z., o zaplatenie 5.604,02 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 25.10.2022 č. k. 16Csp/36/2022 - 156, takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit. :

„I. Súd žalobu zamieta.

II. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej sa náhrada trov konania nepriznáva.“

2. Vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2, § 39 Občianskeho zákonníka, ust. § 7 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, § 17 ods. 1 z. č. 121/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 92 ods. 8 z. č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovaná uzatvorili dňa 02.09.2013 zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 12.001 eur, ktorý sa zaviazala žalovaná splácať v 120. mesačných splátkach vo výške 172,16 eur. V zmluve bola dohodnutá RPMN vo výške 12,56 %, ročná úroková sadzba 10,90 %, priemerná hodnota RPMN 8,92 %, celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť predstavovala sumu 20.657,29 eur a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá 15.09.2023. Výzvou zo dňa 30.10.2020 právny predchodca žalobcu žiadal od žalovanej zaplatenie dlžnej sumy 1.436,51 eur. Listom zo dňa 02.12.2020 právny predchodca žalobcu vyhlásil úver za predčasne splatný k 01.12.2020 a žiadal žalovanú uhradiť celkovú sumu 6.840,76 eur v lehote 15 dní odo dňa doručenia oznámenia. Listom zo dňa 30.03.2021 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej postúpenie pohľadávky na aktuálneho žalobcu. Na výzvu súdu vo vzťahu k skúmaniu bonity žalovanej pred uzatvorením zmluvy, žalobca v písomnom podaní zo dňa 30.06.2022 uviedol, že žalovaná deklarovala mesačný príjem vo výške 500 eur (spoludlžník vo výške 880 eur), náklady na domácnosť predstavovali

564 eur a existujúce záväzky 536 eur. Keďže splátka z úveru, ktorý je predmetom konania, predstavovala 172,16 eur, podľa žalobcu žalovaná mala dostatočnú rezervu na splácanie poskytnutého úveru.

4. Súd posúdil zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú a mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu neskúmal schopnosti žalovanej ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa predloženého vyjadrenia žalobcu, mala žalovaná pri uzatvorení zmluvy o úvere deklarovať príjem vo výške 500 eur, resp. 880 eur a výdavky 564 eur, resp. 536 eur. Z predložených listinných dôkazov nevyplýva, aby právny predchodca žalobcu náležite skúmal príjmy a hlavne výdavky žalovanej. Za týchto okolností právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 z. č. 129/2010 Z.z., ale naopak tieto svoje povinnosti porušil, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 prvá veta citovaného zákona, t.j. že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a preto vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu, súd vyhodnotil ako neplatný právny úkon. Týmto prijal záver, že neboli naplnené podmienky § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch pre postúpenie pohľadávky na žalobcu, nakoľko v čase postúpenia podľa predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 23.03.2021, nebola predmetná pohľadávka po konečnom termíne splatnosti a nestala sa splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (podľa zmluvy bola konečná splatnosť úveru dohodnutá 15.09.2023). Samotné postúpenie pohľadávky preto súd vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom. Vzhľadom na porušenie zákona o spotrebiteľských úveroch, nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, preto pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, súd žalobu zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, avšak žalovanej napriek úspechu v spore náhradu trov konania nepriznal, keďže podľa obsahu spisu jej žiadne trovy konania nevznikli a neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania voči žalovanej.

6. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) z. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), teda že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý v skrátenej konaní vyhovel podanej žalobe, a preto sa žalobca objektívne domnieval, že súd považuje uplatnený nárok za preukázaný a dôvodný v celom rozsahu, nakoľko žalovaný žiadne skutočnosti nerozporoval. Žalobca v konaní predložil všetky relevantné dôkazy, ktoré deklarujú žalobcom uplatnený nárok a žiaden z nich nebol zo strany žalovanej, ani len sčasti spochybnený. Keďže skutkové tvrdenia žalobcu neboli protistranou v celom konaní popreté a ani spochybnené v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP, bolo podľa názoru žalobcu potrebné ich považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia.

7. Žalobca ďalej namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom v otázke skúmania bonity, podľa ust. § 7 a § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca má za to, že pôvodný veriteľ disponoval pred poskytnutím úveru dostatočnými a overenými informáciami, na základe ktorých bol schopný zistiť objektívny obraz o finančnej situácii žalovaného a jeho schopnosti predmetný úver splácať, a preto je toho názoru, že pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta dostatočne. Považuje za preukázané, že neboli splnené podmienky porušenia povinností, nakoľko si právny predchodca žalobcu svoje povinnosti preveriť bonitu dlžníka dostatočne splnil. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na aktuálnu rozhodovaciu prax, a to na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/20/2021 z 13.09.2022, v ktorom je uvedené, že odvolaciemu súdu nie je známe, ako inak by mohol právny predchodca žalobcu overovať iným spôsobom príjem žalovaného, ako jeho samotným vyjadrením, keď žalobca, resp. jeho právny predchodca nemá žiadne oprávnenie priamo sa dotazovať zamestnávateľa žalovaného ohľadom jeho príjmu. Súd nemôže ani v spotrebiteľskom spore nahrádzať procesnú aktivitu strán v celom rozsahu, navyiac podľa žalobcu pôvodný veriteľ disponoval pred poskytnutím úveru dostatočnými a overenými informáciami, na základe ktorých bol schopný zistiť objektívny obraz o finančnej situácii žalovanej a jej schopnosti predmetný úver splácať. Postupca postupoval v prísnom súlade so zákonom a od žalovaného si na tento účel podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch vyžiadaval presné údaje potrebné na posúdenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver. Žalovaná tvrdila, že výška jej mesačného príjmu predstavuje 500 eur, z ktorej sumy po zohľadnení aktuálneho úverového zaťaženia (ktoré bolo zistené dopytom do úverového registra a skutočnosti, že spolu so spoludlžníkom

dosahovali príjem vo výške 1.380 eur), nepochybne vyplýva schopnosť žalovanej poskytnúť úver splácať. Aj táto skutočnosť celkom zjavne preukazuje, že postupca nekonal v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch a už vôbec nemožno hovoriť o tom, že by nekonal s odbornou starostlivosťou. Ak žalovaná pri poskytnutí úveru klamala ohľadom svojich finančných pomerov (čo mimochodom z procesnej obrany žalovanej nevyplýva, žalovaná bola v konaní pasívna a žiadne žalobcom tvrdené skutočnosti nerozporovala), potom možno hovoriť o minimálne dôvodnom podozrení zo spáchania zločinu úverového podvodu v zmysle § 222 z. č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona.

8. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 388 CSP zmenil, žalobe vyhovel, priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania, resp. aby v zmysle ust. § 389 ods. 1 CSP rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

12. Pokiaľ žalobca v odvolaní namieta, že žalobca postupoval v súlade so zákonom, bonitu žalovaného náležite skúmal a žalovaný predmetné skutkové tvrdenia žiadnym kvalifikovaným spôsobom nerozporoval, čím žalobca potrebné zistenia v konaní odvodzoval od jeho nerozporovaného tvrdenia na základe ust. § 151 ods. 1 CSP, takýto postup v spotrebiteľských sporoch (§ 290 - § 306 CSP), nepovažuje odvolací súd za náležitý v prípade, že súd požaduje skutočné preukázanie žalobcom tvrdenej skutočnosti. Súd prvej inštancie požadoval relevantný dôkaz o skúmaní bonity žalovaného pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Uvedený postup súdu prvej inštancie je v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Posúdenie splnenia podmienok na postúpenie pohľadávky bankou je nevyhnutné pre vyhodnotenie právneho úkonu postúpenia z hľadiska jeho platnosti, resp. absolútnej neplatnosti, čo má priamy vplyv na posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu, teda na výsledok samotného sporu. Súd je vždy povinný ex offa skúmať aktívnu legitímáciu žalobcu a taktiež je ex offa povinný poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. (rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 679/18).

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie pri posudzovaní splnenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ žalobcom zodpovedal všetky otázky, ktoré považoval pre rozhodnutie za podstatné, v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré odkazuje.

14. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ nepostupoval dôsledne podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý

súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

15. Bonita vyjadruje hodnotu a dôveryhodnosť ekonomického subjektu (napr. firmy, jednotlivca, ale i obce alebo štátu) na finančnom trhu. Súvisí s hospodárením daného subjektu a vyjadruje tak jeho solventnosť, kredibilitu, schopnosť zhodnotiť vkladany kapitál resp. naplniť svoje záväzky. V širšom pohľade súvisí i s dobrou povest'ou. Napriek tomu, že často býva stotožňovaná s ratingom, ktorý predstavuje schopnosť splácať svoje dlhy, má bonita širší rozsah a rating je len jednou z jej zložiek.

Bonita subjektu je najčastejšie posudzovaná bankami pred poskytnutím úveru, alebo inými subjektmi pred majetkovým vstupom do firmy, investovaním, alebo nadviazaním obchodného partnerstva. Všeobecne má hodnotenie bonity významný vplyv vo veriteľsko-dlžníckych vzťahoch. Ak banka vyhodnotí klienta ako úveruschopného, vyjadruje tak svoju dôveru v jeho schopnosť plniť svoje záväzky. Čím je bonita firmy lepšia, tým vyzerá pre prípadných veriteľov menej rizikovo, a tým lacnejšie zdroje financovania môže byť schopná získať.

Hodnotenie bonity určitého bankového klienta je výsledkom úverovej analýzy, ktorá je súčasťou úverového procesu. Po fáze žiadosti o úver nasleduje fáza skúšky úverovej spôsobilosti žiadateľa (analýza úverovej schopnosti), v rámci ktorej sa analyzujú tri hlavné oblasti: právne pomery žiadateľa, osobná dôveryhodnosť žiadateľa a jeho hospodárska a finančná situácia.

U individuálnych žiadateľoch banka posudzuje osobné údaje ako vek, pohlavie, vzdelanie, profesiu, rodinný stav a tiež trvalé príjmy a pravidelné výdaje žiadateľa, či celej domácnosti.

Banka skúma tiež žiadateľovu úverovú históriu a platobnú morálku. Jedným zo zdrojov (nie jediným) týchto informácií je Spoločný register bankových informácií (SRBI), ktorý zhromažďuje informácie o úveroch a dlžníkoch z podnikateľskej sféry od všetkých slovenských bánk a pobočiek zahraničných bánk pôsobiacich na Slovensku.

V minulosti prebiehalo hodnotenie bonity dlžníka prevažne subjektívnym posúdením. V prvej polovici 19. storočia plnili funkciu bánk súkromní zmenárnici a tí individuálne posudzovali úverovú bonitu súkromníkov a štátov a podľa toho im požičiavali peniaze za rôzne vysoký úrok. S nástupom nepriameho financovania a hlavne pre potreby inštitucionálnych veriteľov bolo potrebné hodnotenie viac zobjektívniť a zjednotiť jeho postupy. Začali sa čiastočne využívať rôzne matematicko-štatistické modely ([https://sk.wikipedia.org/wiki/Bonita_\(financie\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Bonita_(financie))).

Oklikou se tak v rámci týchto úvah dostáva znovu do popredí myšlienka formulovaná nálezom sp. zn. I. ÚS 199/11; totiž proč by měla státní moc poskytovat ochranu právům v podobě vykonávacího řízení subjektu, který nejenže neproověřil finanční možnosti toho, komu půjčil své peníze, ale také toho, kdo úvěr neposkytl s odůvodněnou důvěrou v to, že bude řádně splacen, nýbrž spíše s cílem dosažení (většího) zisku realizací mnohdy násobného zajištění původního dluhu, k němuž žadatel úvěrů - dlužník, ať už z nevědomosti, z bezvýhodnosti aktuální životní situace nebo i z vlastní nezodpovědnosti a lhostejnosti přistoupil. Ústavný soud České republiky III. ÚS 4129/18.

Povinnost soudu zkoumat, zda úvěrující proověřil úvěruschopnost budoucího dlužníka (sp.zn. III. ÚS 4129/18 ze dne 26. února 2019). Nezkoumá-li obecný soud, zda úvěrující při poskytnutí spotřebitelského úvěru proověřil schopnost úvěrovaného plánovaný úvěr splatit, zasáhne tím do základního práva spotřebitele na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Je nevyhnutné dať do pozornosti, že vo veci C-303/20 Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice. Vo veci C-679/18 Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti

veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

16. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

17. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006, a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

18. Zákon o spotrebiteľských úveroch kladie veriteľovi povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, ide teda o povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Veriteľ musí pritom posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda nielen jeho príjmy, ale aj výdavky. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi posúdiť schopnosti spotrebiteľa splácať úver nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie únijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného právny predchodca žalobcu náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

20. Žalobca v odvolaní tvrdil, že jeho právny predchodca disponoval informáciou o výške čistého príjmu žalovanej 500 eur (spoludlžník vo výške 880 eur) tvrdil, že po zohľadnení aktuálneho úverového zaťaženia žalovanej (ktoré bolo zistené dopytom do úverového registra), dosahovaný príjem so spoludlžníkom spolu vo výške 1.380 eur predstavuje schopnosť žalovanej poskytnutý úver splácať. K tomu odvolací súd uvádza, že tieto údaje však nie sú zo strany žalobcu dostatočne vysvetlené. Odvolací súd musí konštatovať, že žalobca síce uviedol deklarováný príjem, žalovanej ale k nemu nepredložil

žiadny dôkaz o tom, na základe čoho dospel jeho právny predchodca k tejto výške a ani neuviedol, na základe akých informácií banky bol tento príjem overený. Žalobca tiež nepredložil súdu žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývalo ako od žalovanej žiadal údaje o jej príjmoch, výdajoch a rodinnom stave vo vyživovacích povinnostiach. Ak žalovaná poskytla o sebe nejaké údaje o jej príjmoch, výdajoch a rodinnom stave, je rozumné od veriteľa požadovať, aby takéto údaje mal veriteľ zapísané a spotrebiteľom podpísané k potvrdeniu pravdivosti poskytnutých údajov, čo v danom prípade absolútne absentuje.

21. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkované aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne s údajmi z verejne dostupných databáz.

23. Odvolací súd tak považuje za nepochopiteľné konanie veriteľa ako podnikateľského subjektu, keď do úvahy pre posúdenie dostatočnej bonity žalovanej zobral len príjem bez skúmania jeho zdroja a bez skúmania, či z tohto zdroja budú dostatočne pokryté aj iné oprávnené výdaje žalovanej. Preto aj odvolací súd je toho názoru, že žalobca nepreukázal, ako pôvodný veriteľ s odbornou starostlivosťou skúmal a posúdil schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver dohodnutými pravidelnými mesačnými splátkami, tiež nepreukázal, ako a či žiadal akékoľvek údaje k posúdeniu bonity podľa oprávnenia vyplývajúceho z § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Teda z dokladov predložených žalobcom nevyplýva, že by veriteľ pri plnení svojej predzmluvnej povinnosti vynaložil odbornú starostlivosť, a preto nebol ani oprávnený požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

24. Keďže veriteľ v dôsledku porušenia povinnosti ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, a teda pohľadávka právneho predchodcu žalobcu sa nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že postúpenie pohľadávky z veriteľa (banky) na žalobcu je podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom. Právne úkony postihnuté absolútnou neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností, čo znamená, že k zmene v osobe veriteľa nedošlo, a preto odvolací súd vyhodnocuje ako správny záver súdu prvej inštancie, že žalobca nebol v konaní aktívne vecne legitimovaný .

25. Pre úplnosť veci odvolací súd dodáva, že pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na rozhodnutia odvolacích súdov, nešlo o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, v súlade s ktorou by podľa čl. 2 ods. 2 CSP mali súdy v súdnej veci rozhodovať a ktorá ustálená rozhodovacia prax je vyjadrená predovšetkým v jeho stanoviskách alebo rozhodnutiach, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 06.03.2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017). Navyiac, právne závery v týchto rozhodnutiach vychádzajú z iných skutkových zistení ako v tejto veci.

26. Podľa odvolacieho súdu skutočnosti uvedené v odvolaní žalobcu neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalobcu z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04) ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

27. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Keďže odvolací súd zhodnotil, že napadnutý zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie je správny, je správne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania v súvisiacom II. výroku, kedy súd prvej inštancie vychádzal z úspechu strán sporu, pričom žalovanej ako úspešnej strane sporu náhradu trov konania nepriznal, pretože zistil, že jej ani žiadne nevznikli.

28. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Aplikujúc zásadu úspechu pri rozhodovaní o trovách konania, nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnému žalovanému. Z obsahu súdneho spisu však vyplýva, že žalovanej v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto jej ich náhrada nebola priznaná (čl. 4 ods. 2 v spojení s čl. 17 CSP). Procesne neúspešný žalobca nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).